

علمی برصورتده اطرافیله مقایسه ایدیله‌جك اولورسه، بلکه بوندن بعض تاریخی تدقیجه‌هه
چیقاریلاشیلیر؛ و بلکه «مسعود بن احمد» کده آناطولینک هانکی ساحه‌سنده یا شادی‌هی تقریبی او لارق
آ کلاشیلاشیلیر. مع مافیه، اسان خصوصیت‌لری اعتباریله بوایکی اثر آراسنده باز هیچ برفرق
بولونماسه بیله، بوندن، هرایکی آدامک عین شخص اولدیغنه ینه حکم ایدیله‌من؟ اولسنه اولسنه،
بوندن «مسعود بن احمد» که «قول مسعود» له عین محلی لهجه‌ی قو للاندی‌هی آ کلاشیلیر.
اساساً بوعصرده آ ناطولیده مشترک و عمومی برادیبات اسانی آرتق هان هان تشکل ایمش،
محلی خصوصیت‌لر جوق آzmanشیدی. هرحالده، ادبیات تاریخی نقطه نظر نهند، یعنی، اسلوب‌لری
و قابلیت صنعتکارانه‌لری اعتباریله، «قول مسعود» ایله «مسعود بن احمد» ک عین آدام اولدیغنه
قبو له مادهً امکان یوقدر. یالکنر، کایسلی رفعت بکث اخیر ایحث ایتدیک «مسعود بن احمد بن
شادی» نک [تورکیات مجموعه‌ی، ج ۲، ب.ص ۴۰۸] بزم «مسعود بن احمد» او لاما احتمالی پاک
قوتلیدر. ایشته «قول مسعود» ایله بزم «مسعود بن احمد» ک ایکی آیری شخص اولدیغنه
آ کلاشیلر قدن صوکرا، «ابن بطوطه» سیاستنامه‌سنده ذکر ایدیلان رفاغی‌شیخی «عزالدین بن
احمد» ک [یاقکنر: شریف پاشا ترجمه‌ی، ج ۱، ص ۳۲۷] بزم شاعرک برادری او لاما احتمالی
آرتق بوسبوتون اورتهدن قالقار. شاعرکیکی «عزالدین احمد» کلنجه، بونک حقنده‌ده
مع الاسف هیچ معلوم‌نمایز یوقدر. آناطولی تورک‌ادبیاتک اک اسکی مخصوص‌لرینی احتوا ایده‌ن
«جامع النظائر» ده [بایزید کتبخانه عمومی‌سنده کی یکانه نسخه]، نه «قول مسعود» ک، نه
«مسعود بن احمد» ک، نه «عزالدین احمد» ک اثرلرینه تصادف ایدیلایور. تورک ادبیاتک
الکجهول بر دوره‌سننه عائد بو قیمتی متنلری نشر ایمه‌لرندن دولایی ناشرلرینی تبریک ایده‌رز.
کوبیلی زاده محمد فؤاد

ابه خطیب : فرع نامه ^۱
زهه درسته ^۲ — پروفسور

«زهه درسته» طرفندن نشر ایدیلان le Monde Oriental مجموعه‌سنک ۱۹۱۹ نجی سنه‌سنده،
۱۸۴ - ۱۴۵ ص

اليوم «بوداپشته» دارالفنونی تورک‌فیلولوژی‌ی مدرسی بولونان «پروفسور ژول نهیه‌ت»
طرفندن نشر ایدیلان بومقاله، «ابن خطیب» آدلی اسکی عثمانی شاعرینک (هجری ۸۲۹-میلادی

(۱۴۲۵/۲۶) سنه‌سنده یازمش اولدینی «فرح نامه» آدی بر مشنوی‌یه و شاعره عالد معلومات ایله، او ندن مستخرج بعض پارچه‌لر که متن و ترجمه‌سنده، و برد، اثر کلسانی ماهیت‌نی مفصلجه تحلیل ایده‌ن کوزه‌ل بر مقدمه‌دن مرکبدر. بو اولدیجه اسکی آناتولی اثربنک شیمدی به قدر بیلین یکانه نسخه‌سی، ماجار علوم آقاده‌میسی کتبخانه‌سنک تورکجه یازمه‌لری میانده (۲۶) نوصوده مقید اولوب، (هجری ۹۲۸ - میلادی ۱۵۲۱/۲۲) ده «رمضان بن محمد» اسنده برى طرفدن استنساخ ایدیلش اولان ۱۵×۲۱ ۲۵۶ چمنده ورقدن مرکب بر جلد داخلنده‌دره.

بنم بیلیدیکمه کوره غالبا ایکنیجی بر نسخه‌سی قیصریله کی راشد افندی کتبخانه‌سنده ۱۰۷۴ نوصوده تصوف کتابلری میانده مقید اولان - مع الاسف بونسخه‌ی هنوز تدقیقه موفق او لاما دیلم ایچون قطعی سویله‌یه میورم - بو اژک، شیمدی به قدر، «پشته» نسخه‌سنده باشة بر نسخه‌سی معلوم دکلادی. بوندن ده بالکز روس منتشرق «اسمیر نوف»، ۱۹۰۳ ده نشر ایتدیکی «مجموعه منتخبات آثار عثمانیه» سنده بحث ایتش [مقدمه XXII]، و حتی اثربنک متبار قسم‌نده‌داونک بعض پارچالرینی آمشدی [ص ۴۳۳ - ۴۳۷]. او زماندن برى ایلک دفعه او لهرق «پروفسور ژول نیمهت» بواسکی و نادر اژدن بحث ایتش او لیور.

«خطیب او غلی» اویله طانیمش بر شاعر دکلدر. اسکی تذکرہ لر من کهیچ بونده او ندن بحث ایدیلیدیکی کی، «جامع النظائر» کی حتى تذکرہ لرده اسمبلی او مایان بر جوچ اسکی آناتولی شاعر لرینک اثرلرینی قید ایده‌ن مهم بر منبعه‌ده اسننه تصادف ایدیلز. بن، شخصاً، اسکی دور لر عالد مجموعه‌لر دده «خطیب او غلو» نامنه مقید بر اثره راست کلیدیکمی هیچ خاطر لامیورم. بالکز «شقایق نعمانیه» ده، «ایکنیجی مراد» دوری عالمری آرا سنده «خطیب او غلو» لقبیله معروف بر «مولانا تاج الدین ابراهیم» دن بحث اولونور [شقایق، ابن خلکان کنارنده]، جزو ۱، ص ۱۵۶؛ «دوقتور ره‌شهر» طرفدن پاپیلان آلانجه ترجمه‌سنده، استانبول ۱۹۲۷، ص ۲۱۷؛ مجیدی افندی ترجمه‌سی، ص ۱۱۵]. «مشهور مولانا یکان» کشا کر دلنندن اولان بودائی، «ایکنیجی مراد» کی یومی یوز او تو ز آنچه وظیفه ایله از نیق مدرسه‌سنده تعین ایتدیکنی و «فاتح سلطان محمد» ک اوائل سلطنتنده اور اده وفات ایله‌دیکنی بیلیورز [«نه‌یمهت»، بونک حننده کی معلومانی «قاموس الاعلام» دن آمله‌ها کتفا ایتمشدتر]. فاتح دوری مشاهیر علم‌آسنندن اولوب «خطیب زاده» لقبیله معروف اولان و هجری ۹۰۱ ده وفات ایده‌ن «مولانا محی الدین محمد»، ایشته بونک او غلیدر.

عجیبا «فرح نامه» ناظمی اولان «ابن خطیب»، بو بحث ایدیلان «تاج الدین ابراهیم» میدر؟ «فرح نامه» دن استنباط ایدیله بیلدیکنه نظرآ ناظمک آدی «محمد» در؛ واثرینی یازدینی زمان سفی هنوز قرقه واصل او لشدر. بو حسابجه (هجری ۷۸۹ - میلادی ۱۳۸۷/۸۸) ده طوغمش او لیور. «ابن خطیب» بو اثرینی «ایکننجی سلطان صزاد» نامنه یازه رق، اثربنک باشند و صوکننده او نی بالخاصه مدح ایتدیکی کبی، آیریجه، «ابراهیم پاشا» بی، «خلیل پاشا» بی، «جزء بک» بی، «محمد آغا» بی ده مدح ایدیبور. کرک مقدمه دن کرک خاتم دن آکلاشیلا بیلدیکنه کوره، «خطیب او غلو» بو اثری یازمغه باشلادقدن صوکرا مناسب بر زمان بکه مش، مؤخرآ «سلطان مراد» ک جلو سندن صوکرا اکمال ایله او کا تقدیم ایتمشد. چونکه «ایکننجی مراد» ک جلوسی ۸۲۴ ده، اثرک آ تمام و تقدیم ایسه ۸۲۹ دهد. مقدمه ده، اثرینی «بیلده» اکمال ایتدیکنی سویله مسننه نظرآ، ۸۲۲ ده باشلادقنی بومنظمه بی آنجاق بوسنه رسیم الآخر نده تماملا مشد. بلکده کندیسی بو تاریخنده حکمدارک بر لطفه مظاہر او لشن، یاخود، عالمری و صنعتکارلری چایه ایده رک زماننده بر چوق تور بکه اثرلر یازیله سنه سبب اولان پادشاهیک بو مدیتپورانه تایلندن استقاده مقصدیله اثرینی تقدیم ایتمشد. بلکده «ازینیق» مدرسه سنه تعیینی بو تاریخنده در. ینه «فرح نامه» دن شاعر منک کرمیان ملکننده «خوناس» قلهه سمنده طوغدیغی آکلا یورز. هر حالده بورایه قدر، بزم «ابن خطیب» ایله «مولانا تاج الدین ابراهیم» ک عین شخص او ماسنه هیچ برمائی یوقدر؟ «مولانا تاج الدین ابراهیم»، پاک اعلا «تاج الدین محمد ابراهیم» او لایلیر. او ندن باشقاء، «فرح نامه» نک موضوعی ده، هر صورتله، شاعرک علماء صنفندن او لایغی کو ستر مکده در.

اسکی ادبیاتزده «فرح نامه» عنوانی بعض اثرلرک موجودینی مختلف منبع لبر بزه بیلدیریبور. «کاتب چلی»، «شیخ زاده» یاخود داها معروف آدیله «شیخ او غلی» نک «بیلدیرم بازید» زماننده بواسمه منظوم بر اثر وجوده کتیردیکنی قید ایتمکده در [کشف الظنون، مصر طبی، ج ۲، ص ۷۸؛ ینه اوراده بواسم آلتنده بعض اثرلر داها مقید ایسه ده]، او فلر هم منتشر هم ده زمان تحریرلری اعتباریله مؤخر یعنی او تجی عصره عائد در، او لیه صانیورم که اونک بو خصوصیه کی منبی، ساده جهه «عاشق چلی تذ کرسی» در. «عاشق چلی»، اثربنک مفصل مقدمه سمنده، ایلک عثمانی حکمدارلری زماننده یتیشن اسکی شاعر زدن بحث ایتدیکی صیراده، «امیر سلیمان بن بیلدیرم» شاعر لرندن بالکز «احمدی، هزوی، احمدداعی، شیخ او غلی» نی ذکر ایده رک، بو صوکننجی

حقنده شوایضاحتی ویریور : [وشیخ اوغلی دیمکله معروف کئىنه « فرح نامه » دىرلۇ بىر كتابى واردر و بومشھور بىت اول كتابدىن يادكاردر (بىت) اكىردىن كلن الدن كلىدى * كدار قالمىوب سلطان اولايدى . بونلارك جملەسى شرف صحبت و بىساط بوسلىلە مشرف ايدىلر . ناملىرىنىه اولان قصائىچى مجموعەلرده مسطور و افواهەدە مذكوردر . - « خصوصى كتبخانەمنىزدە كى نسخىھ، ورق ٢٤ ب ». حالبو كەنھ « سەھى » دە ، نە « لەطىفي » نسخىلەندە « شیخ اوغلی » نىن بىح ايدىلدىكى صيرادە اونك بونامدە براش يازدىنەي اصلاح كرایدیلەز . يالكىز « عالى »، « عاشق چلى » دن نقل ايتىكىنلى تصرىخ اىتكەلە برابر ، « احمد داعى » نىك بىر « فرح نامه » سى اولدېقى سوپىلر، و « عاشق چلى » دە مذكور بىتى نقل ايدەر [كەنھ الاخبار، ج ٥، ص ١٣٠]. حالبو كە ، « عاشق چلى » نىك ، بواثرى « احمد داعى » يە دكى ، يىلگە « شیخ اوغلی » نە اسناد ايتىكىنلى كىم زەجهتىلە ؛ « عالى » نىك بۇ خصوصىدە - غالبا النىدە كى ياكلىش بىر نسخە يە استناد ايدەر - آلدانىقى سوپىلەمك قابىلدر .

اسكى تىز كرەلەرنىك، عمومىتلە « شیخ اوغلی » ايلە « خسروشىرين » ئاڭال ايدەن « جمالى » يى قارىشىدىر دقلېرىنى ، حتى بىرسەلى طاھربىك مىرىمك دە، تىز كرەلە نظر آبرازداها دوغرو معلومات ويرمكەلە برابر بوقارىشىقەلەدن قور تولا مادىقى دوشۇنور سەك ، « عاشق چلى » نىك « فرح نامه » حقنده كى روايىتى دە براز قىد احتياطىلە تلىقى ايدىلەك اىجىاب ايدەر . اساساً آورو پاواستانبول كتبخانەلەندە شىمىدى يە قدر، « شیخ اوغلی » نە عايداوارق بونامدە برازىدە بولۇنماشىدر . يالكىز شوراسىنى دە نظراعتبارە آلمق لازىمدىكە، ادبىاتىزك او دورەسنسە عائد معلومات عمومىتلە غايىت آز اولدېقى كى، او دور ائرلەندە شىمىدى يە قدر آنجاق پىك آز شى علم عالىنە معلوماً ولا بىلەشىدر . « شیخ اوغلی » نە عايدمەشلە « كىزاكىبراع » كى بىكەم بىلەك، آنجاق « ايلە متصو فلر » لە بىبىليوغرافىياسىلە و خصوصى كتبخانەمنىزدە كى ياكانە نسخە سايەسەندە او كەننەلە بىلە بىلەكىنى او نوتامىلەم [« زان دونى » ، اسلام آنسىقىلو پەدىسىندە مندرج « شیخ زادە » مادەسىندە « كىزاكىبراع » نىك « خورشيد نامه » صاحبى شەھور « شیخ اوغلی » نە عايداولوب او لمادىقى مسئىلەسى - مذكور اثرمنىزدە كى بىبىليوغرافىيادە فضلە معلومات بولۇنمايدىفنىن - مېھم بىراقىور . بالخاصة قىدو توضىح ايدەم كە بوايىكى اثردە عىن آدامىكىدر . مجموعە منىك كەنھ جىڭ جىلدەن « شیخ اوغلی » نىن خصوصى بىر مقالە ايلە آيرىجە بىح ايدە جىڭز . بواعتبار ايلە، « عاشق چلى » دە كى قىدى بىردى بىر دە رەد اىتكە امكان دە يوقدى . مع ما فيه ، اخىراً المزه كچن بىر « فرح نامه » نسخىسى سايەسەندە ، بومسئىلەنى بورادە آرتق قطۇ صورتىدە حل ايدە بىلە جىڭز .

الیوم خصر جی کتبخانه سزده اولان - ونم بیلاریکمه کوره باشقا ایکنجه‌جیسی بولونمايان - بولیکانه قدیم نسخه ، «کمال اوغلی» آدلی بر شاعر طرفدن (۷۸۹) ده «طرابلس شام» ده یازیلش کوزه لبر حکایه در . شاعر ک آدی «اسپاعیل» در ؛ «طرابلس» ده ، مصر مملوکلاری نامنه اوراده اجرای حکومت ایده ن «میرفازی» یاننده ایکن ، «خلیل» اسمنده بردوستنک ویردیکی عربجه منشور بر حکایه منظوم اولارق تورکجه یه ترجمه ایتمش ، فقط کندی روایته کوره ترجمه یه بروطاقم علاوه‌لار ده یا پاشردره . شاعر ، او صیراده خلق آراسنده شایع اولان بولحکایه‌نک کندیستنک اول - اسمعی مع الاسف ذکر ایتمدیک - دیگر بر شاعر طرفدن منظوم اولارق یازیلدیغی ، لکن «وزن و قافیه بیلمه‌دیکی ایچون» ذوق‌لار و قو ناجق بر حاله اولمادیغی سویله مک صورتیله ، بوموضوعک (مجری ۸ - میلادی ۱۴) نجی عصر ک باشنده ویا بلکده (۱۳-۷) نجی عصر اشاسنده یازیلش تورکجه دیگر بر اسکی نسخه‌سی اولاً یاغی ده بیلاریپور ؛ حتی «اثرینج اوچ درلو دیلدن» چیقار دیغی سویله یه رک ، غالباً بوموضعه عائد «فارسی» بر نسخه یه ده مناجعت ایتدیکنی آکلاسیور . کندیکی «اوچ بیک یوز» بیتدن مرکب اولان اثرينه «فرح نامه» اسمی ویرمشدر . اون در دنچی عصر اشاسنده مملوکلار ساحه‌سنده ، یعنی مصر و سوریه ده یازیلان تورکجه اژرل میانه ، ادخالی ایحباب ایده ن بومهم اثر آریجه بر مقاله ایله توضیح و تحلیله شایان اولدیغی جهته‌له ، فضله ایضاً حاته کریشمیور ز . یالکز ، «عاشق چلی» ده واوندن نقلأ «عالی» ده موجود اولان - «فرح نامه» دن مقتبس - «بیت» ازده مندرج بولوندیغی جهته‌له [ورق ۹۹ آ ، بیت ۱۳] «عاشق چلی» نک ایشته بو اثری کوردیکنی و بونی یا کایشله «شیخ اوغلی» نه اسناد ایتدیکنی قطعیته سویله یه بیلریز . «کمال اوغلی» نک اسمی «جامع النظائر» ده بولونمادیغی کی ، شیمدی یه قدر هیچ بریرده اوکا هائده بر قیده ده تصادف ایتمدک . «کمال اوغلی» نک کندیستنک اول یازیلش اولدیغی سویله دیکی نسخه‌ایسه ، قطعیاً «شیخ اوغلی» نه هائده اولاً مازه ؛ چونکه هر حاله «کمال اوغلی» ندن داهدا دکرلی و قوتلی بر شاعر اولان «شیخ اوغلی» نک «وزن و قافیه دن آکلاماما ماسنے» «اصلاً امکان یوقدر . بوندن باشقا ، بولحکایه یه بالحاصه «فرح نامه» آدینی ویره‌نده ، دوغر و دوغر ویه «کمال اوغلی» در ؛ اونک بحث ایتدیکی اسکی متن ایسه ، شبهه سز بوسبوتون باشقا بر اسم آلتنده بولونق ایحباب ایده ر [اثر و موضوعه هائده داهدا اطرافی تفصیلات ، «کمال اوغلی» حقنده حاضر لادیغمز مقاله منزده در] .

«ابن خطیب» ک «فرح نامه» سنه کانجه ، بو عربجه دن مترجم ، «یوز حدیث ویوز

حکایه «دن مرکب اولوب، تماماً نصیحت و موعظه وادیسنده در. بناءً علیه، از نیق مدرسنه معلوم اولان علمی شیخیتیله پک اعلا قابل تأثیر و تماماً اوکا قابل اسناد برادر. «نیمهت» که و «اسمیرنوف» لکنسرایتیکی پارچه‌هه، صوکرا، اثرک مقدمه سنه بالذات ناظمک سویله‌دیکی سوزلر بونی صراحةً کوسته‌ریسیور. اساساً، لاقل اون اوچنجی واون دردنجی عصر دن بری، آناطولیده بوجنس اثرلریاز به‌سی عادتاً مودا حکمنه کیرمشدی. لسان، او دورک بوتون بوکی اثرلرنده اولدینی و جهله، اعظمی درجه‌ده ساده، حتی، مؤخر شاعر و تذکره‌جیلرک تزییف ایچون «او غوزانه، تورکانه» دیدکاری طرزده، یعنی، اسکی لسانی شکل‌لری و لغتی‌لری حاوی برحالده در. کوردیکم پارچه‌لرینه کوره، بدیعی نقطه نظر دن، اثرک قیمتی هیچ‌ده یوکسک صایلاً ماز.

ایشته بـ«فرح نامه» صاحی «خطیب اوغلی» نک شیمیدی یه قدر علم عالمنجه معلوم او مایان ایکنیجی بر اثری داهها وارد رکه، او ندن ابتداء، «ین الملل تاریخ ادیان و فرقه‌سی» نده او قو دیلم مقاله‌ده بحث ایتمشدم [Actes du cong. Intern. d'Hist. d. Relig. paris - 1925, II, 409]

بو اثر، بزم «خطیب اوغلی» نک (۸۱۲) محمنک صوکنده امام ایتمش اولدینی منظوم «مقالات حاجی بکتاش ولی خراسانی» ترجمه‌سیدر. آناطولی تاریخ دینیسی اعتباریله اهمیت فوق العاده‌ی حائز اولان بو بیویکه اثرک صوکنده، شاعر کندیسنه شاعر لکده کی محزیخ متواضعانه اعتراف ایتمکده در. ینه اوراده، شبهه‌سیز، مؤخرآ مستنسخ طرفندن علاوه ایدیلش اولان «قال ملک الشعراً أفحص الفقهاء والمعلماء مولانا ابن خطيب» قیدی، شاعر منک فقهادن وعلمادن اولدینی کوسترمک اعتباریله، بونک، موضوع بحث «تاج‌الدین ابراهیم» او مایان احتمالی بر قاتداها تقویه ایدیسیور. بو سر نامه آلتنده کی قسم، شاعرک بعض ادبی تلقیاتی پک این آکلات‌لرینی جهته‌هه عیناً نقل ایدیسیورز:

په شاه یوزینی قنده کوره بنده
اکومه دشنه فی الحال بمقالات
که بولار بکرشور شاهی صویخه
آنک کتدوکی بولی او زیجک
معین درکه شاهلر قوله سویلر
آنک دردیله کوکم سقیمده
قوبللر آتوکچون قلور آه
کم او لدر مفتری مرد معظم
بولاری معنی بحری قلدى ستار
دهانی احمدی شیخ او غلیدر هم

قین بليل اولور طرغای چنده
ولی فکر ایلدم بـ خوش مقالات
تصور ایلدم بونی طویخه
بولا بندانی شاهی کوزلیجک
شو قولکم شاهنی عشقیله کوزل
بل امدی شاهنی سن بلو کمده
معانی کلنہ بلبلدر اول شاه
جلال الدین مولانا اعظم
نظام الدین سعدی خواجه عطار
بولارک تابعیدر او غلیدر هم

د خی پیم بول شاهدر رل	کی شمس و کی ماهدر رل
بولاری کورمدن قلم بن آرام	سو زندن بلودر هر بر دلارام
او قید سوزلن خدم کشاده	کوکل صیقلانوبن اولدی ساده
تقاضا ایلدی کوکل او زندی	که بونز هر بری بر آد فزندی
برز خرج ایلسک فکری یولنده	نولا سنداخی بو معنی یولنده
او لیدک معنی یولنده خبردار	درشسک بر زمان کم بیله ای یار
او زاق یولده فرنجه کتکنجه	درشدم وسح و طاقت بتدو کنجه
کدا سلطانله نجه او توور	مکسلر فیل یوکن قنده کوتور

بپارچه، بر چوق نقاط نظر دن معنیدارد، او لا کورویورز که، شاعر من هنوز متواضع و مبتدیدر؛ ساده‌جه، «خواجه‌هانی»، «احمدی»، «شیخ او غلی» کی او دورک بویوک و معروف شاعر لرینک برپریروی اولق ایستیور، حیاتی و اثرنی ایلک دفعه میدانه قویدیغمز «خواجه دهانی» نک دوقوز نجی عصر باشلنده بیله‌هنوز بویوک بر شهرت صاحبی او لدینی حقنده کی تخفینمز، بونکله تمام‌تاًید ایتمکده در. صوکرا، شاعر هرنه قدره شاه خراسان حاجی بکتاش ولی، نک مقالاتی عرب‌جه دن ترجمه ایدیورسه‌ده، یوقاریکی پارچه‌ده کندیسنک «جلال الدین بکتاش» ده کی تلقیلره «مولانا» نک تلقیات صوفیانه‌سی بربنده‌هیچ رصوrtleه تضاد یوقدر؛ «مقالات حاجی رومی» یه انتسابی ده آحیچجه کوسته‌ریبور، بونده‌هیچ رصوrtleه تضاد یوقدر؛ «مقالات حاجی کذلک، میلادی اون بشنجه عصر مبادیسنده، آناتولی مدرس‌لرنده بوجنس صوفیانه‌جریانلرک اولدجه قوتلی صورتده‌یله شدیکنی بیلدیکمز جهنه، بونلر، «ابن خطیب» لک فقیه‌وعلم بر آدام او لاسیله اصلاح‌تعارض عرض ایقز، اوندن باشقا، شاعر من، کرک «مولانا» بی کرک، «سعده» بی، کرک «عططار» برشور استادی صفتیله تحیل ایتمکده، و «دهتانی»، «احمدی»، «شیخ او غلی» نی‌ده‌تورک دیلنده او قلرک معهبي و کندیسنک پیشوایی او لارق کوسترمکده در. شاعر من کرک میان مملکتنه «خوناس» ده طوغدیغی، او ساحده‌ایسه کرک مولویلک [کرک میان او غول‌لرینک مولانا عائله‌سیله‌هائلوی را بطه‌لرینی دوشون‌نکز]، کرک بکتاشیلک [تفصیلات ایچیون «چودی» نک نشر ایتدیکی «حاجم سلطان» ولايتناهه سنه باقکز] یرلی بر عنعنه حالنده یاشادیغی دوشون‌ورسه‌که بردن بره قاریشیق کی کورون بو مسئله‌ی داها قولای آکلارز.

«مقالات ترجمه‌سی» ایلهه فر نامه «نک عین شخصه‌هائد او لاسی کیفیتی»، زمان اعتباریله ده اصلاح‌مکانسز دکلارز. یوقاریده «خطیب او غلی» نک (۷۸۹) ده طوغدیغی سویله مشدک؛ شوحالده «مقالات حاجی بکتاش ترجمه‌سی» نی (۸۱۲) ده یعنی هنوز (۲۳) یاشنده بر کنچ ایکن یاز مشدر.

اساساً او ازده کندیسنه مبتدیلکشدن ، نظمه هوس ایتدیکشدن ، ساده جهه معروف استادلرک اتفا ایتمک ایسته دیکنده بحث ایمه سی ده بوکادلیل او لا بیلیر؛ مؤخرآ «فرح نامه» بی ده (۸۲۹) ده یعنی قرق یاشنده ایمکن یاز مشدره لسان و اسلوب اعتباریله ده بوایدیکشنه عین آدامک اثری او ماسنه هیچ برمانع یوقدره. ایشته بوایضاحات ، «شقایق» ده «مولانا تاج الدین ابراهیم» حقنده ویریان مفصلجه ترجهه حال معلو ماتیله ده پک کوزمل توافق ایدیبور؛ او معلوماته کوره «مولانا تاج الدین ابراهیم» فاتحک اوائل سلطنتنده [تقریباً ۸۵۵ - ۸۶۰] سنه لری آراسنده وفات ایتشدرکه وفاتی ۸۶۰ سنه سنده اولارق قبول ایتسه ک بیله ، او اشاده آنچاق ۷۱ یاشنده او لیور. اساساً «شقایق ترجمه سی» نده ک شو سطرلر، بودا تک چوق زمان یاشادیغی و پک یاشلی اولارق ټولدیکنی تأیید ایتمک. در: «مومى اليه شیئت عظیمه و مهابت جسمیمه صاحبی اولوب بر شیخ نورانی و پیربانی ایدی . روی پرانوار و رخسار تامداری شمع کی پارپار یانوب نور شیئت آنک یوزندن مانند مهر خشان ایدی » [شقایق ترجمه سی ، ص ۱۱۵].

ایشته، «ابن خطیب» حقنده کی بوتون بمطا الماتدن چیقان نتایجی شوصور تله خلاصه ایده بیلیرز:

- ۱ - «فرح نامه» و «مقالات حاجی بکتاش» ترجمه سی عین آدامه، «خطیب او غلی» نهادندر.
- ۲ - «عاشق چلی تذکرمه سی» نک بحث ایتدیکی «فرح نامه» ، «شیخ او غلی» نک دکل ، «کمال او غلی» آدلی دیکر بر شاعر ک اثریدر .
- ۳ - «خطیب او غلی» ایله، «شقایق» ده ذکر ایدیان «تاج الدین ابراهیم» لک عین آدام او لدیغی انکار ایده بیلمک ایچون المزده اک کوچوك بردالیل بیله یوقدرن .

«اسمیر نوف» ده اولد چه خطالی بر صور تده مندرج اولان «ابن خطیب» متنلرینه مقابل بزه بو شاعر ک دوغرو متنلرینه ویردیکی ، وبالحاصله ، اونک لسانی خصوصیتله دار اینجeh و دقتلی تدقیقاتنده بولوندیغندن دولایی «پروفسور ژول نیمهت» تبریک ایده رز. او مقاله نشر ایدیلیکی زمان ، هنوز اون در دنجی عصره عائد آنطولی متنلری - مثلا نه «فرهنگ نامه» ، نده «سهیل و نوبهار» - میدانه حیقمش دکلادی ؟ حالبوکه بوندن صوکرا ، الده بولونان و کوندن کونده چوغulan بوکی یکی وزنکین لسانی ملزمہ سایه سنده ، «پروفسور نیمهت» لک «فرح نامه» حقنده کی لسانی تدقیقاً . دها فضلله تعییقه موفق اولا جنی طبیعیدر .

کریمیلی زاده محمد فؤاد